

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

S Z I L A S S Y Z O L T Á N

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST.

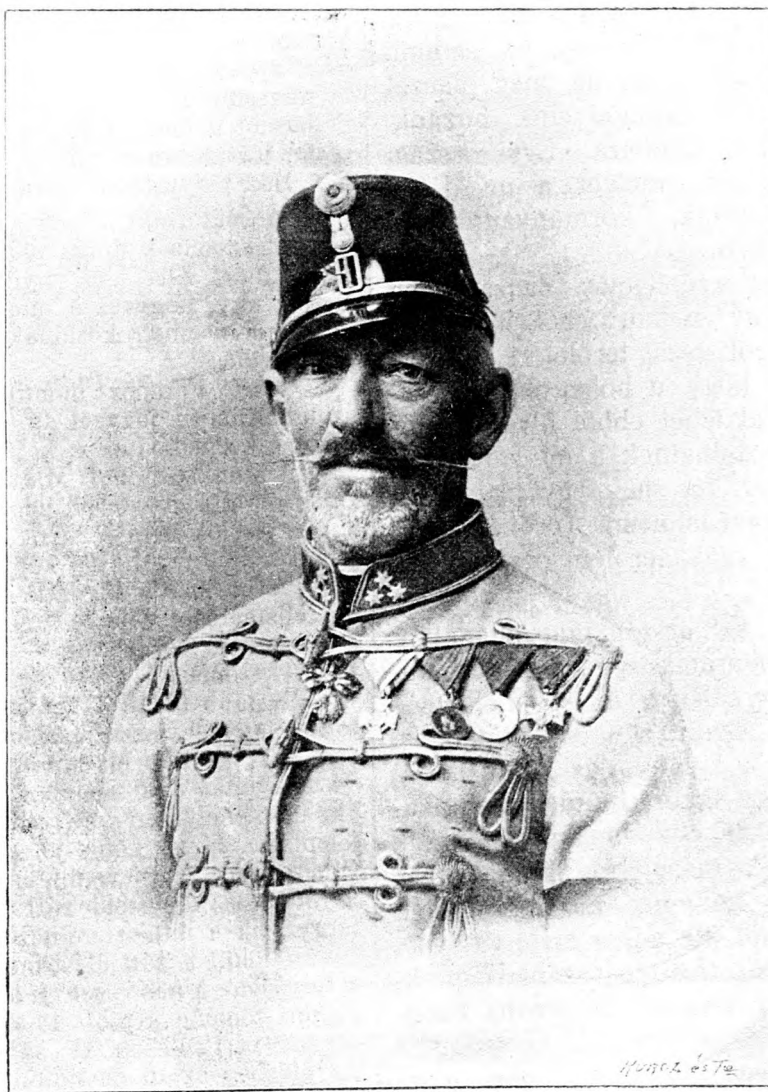
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

József főherczeg.

Márczius 2-án lépett József királyi herczeg a hetvenedik életévébe s a magyar nép osztatlan örömmel üdvözölte a legmagyarabb királyi herceget hetvenedik születése napján. József főherczeg ugyanis az egyetlen az uralkodó családtagjai közül, aki családjával együtt állandón magyar földön lakik, szereti, ragaszkodik ezekhez a rögökhöz, — igaz magyar gazda testbenlélekben és gondolkodásban egyaránt. Gyermekéből is jó magyarokat nevelt.

Ilyenek vagyunk mi magyarok, ha valaki hozzánk gyöngéd, jóindulattal, meleg rokonszenvvel közeledik, szívünkbe foglaljuk, nevének ünnepet szentelünk. Eleven példája ennek az a már igazi nemzeti hagyományyá növekedett rajongó szeretet, mely a nagy József nádor személyét és utána ivadékait övezi.

József főherczeg és egész családja jóbanroszban együtt érez és

él a magyar néppel. Ez a rajongó szeretet és hála azonban, melylyel iránta viselünk, nem pusztán viszonozása az ő érdemeinek, aki megteremtette s maig is vezeti a magyar honvédséget, az egyetlen királyi hadsereget, melyben nemzeti lobogó alatt magyar a parancsszó. Harminczöt évig dolgozott József királyi herczeg ezen az alkotásán, melyért sokszor megdicsérte a király.

József királyi herczegről írni nehéz ily szűkre szabott téren. Mit domborítsunk ki életéből? A katonát, a tudóst a gazdát, a magyart, az embert, a családapát? Mindenképpen megmutatta ő a magyar nép millióinak, hogy erényekben munkában, szorgalomban és hazaszeretben egyaránt első ő mi köztünk. Előrehajlott korában se érezzen gyöngeséget, de ép erőben éljen még soká családjának és nemzetének.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 29 év óta

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten kaphatók.

Megfujják a trombitát...

Ismét mozog a föld Törökország felől. Maczedonok, albánok, törökök veszekednek már, bár csak kisebb ütközetekben, de azért a nagyhatalmaknak kell rendet, békességet csinálni a nagy Balkán-félszigeten. Ez a nagyhatalom pedig első sorban mi volnánk, Magyarország és Ausztria.

Hogy milyen általános az a nézet, hogy háboru lesz, mutatja az, hogy minap Budapesten is, Bécsben is, Rómában is az országgyűléseken kérdéseket intéztek az illető államok miniszterelnökeihez, hogy mi lesz Törökországgal? Megyünk-e, kivált magyarok, okkupálni, hogy a beteg testről leszeljünk ismét egy darabot? A miniszterek mindenütt azt felelték, hogy nem lesz a háboruból semmi, dehat Bosznia elfoglalása előtt is így beszéltek és mégis elfolyt néhány ezer jó magyar fiúnak ott a vére. És mi hasznunk lett ebből? Ugyszólván semmi. Bosznia ma sem a magyaroké, de még piacát sem nyitja meg a mi nyersterményeink, búzáink, borunk, állati kivitelünk számára. Egy ország, mely nem a miénk, de amelyet a mi drága pénzünkön közigazgatunk, kormányzunk az osztrákokkal egyetemben.

Minden hivatalos szépitgetés dacára ma úgy áll a dolog, hogy néhány bolgár csapat már betörni készül Törökország területére. A török még elég erős arra, hogy a bolgárokat visszaverje, de mindazonáltal lehet ebből olyan csetepaté, amelybe beledördülhetnek a mi katonáink fegyverei is. Már pedig, ha mi megyünk, akkor az orosz is meggy megvédelmezni Törökországot s a dolognak ismét csak területi osztozkodás lesz a vége.

Ha végignézzük az ország mai állapotán, igazán meg kell döbennünk egy háboru eshetősége előtt. Az országgyűlésen az egyenletlenség tombol, ami beleviszi csiráit a társadalomba is. A nép elszegényedve, a kivándorlás koldusbotját tartja kezében. Mi lesz akkor, ha még a munkabíró tartalékos katonákat, családapákat is elviszik katonáknak a harczok mezejére. Mi magyarok éppen úgy, mint a németek mondják, nem félünk, csak az Istentől, de mikor arról van szó, hogy egy nem a mi alkotmányos szabadságunkért, anyagi javainkért vivendő háboruba résztvegyünk, mégis eszünkbe jut az, hogy nincs nekünk annyi fölösleges vérünk, hogy abból néhány száz akönyit idegen érdekekért lecsapolhassunk.

Ha veszélyben van a magyar haza, nem kell immár körülhordozni a véres kardot, csatasorba áll itt — sajnos még német vezényszóra is — minden legény, de hogy mi azért harczoljunk, hogy a bolgár fejedelemnek legyen királyi koronája, ahhoz semmi kedvünk nincs. Ezért nem volna érdemes könnyeket fakasztani a magyar anyák szemeiből s nem volna érdemes megfujni a trombitát, hogy tűzbe kell menni. Ki tudja azonban, hogy mit hoz a jövő?

ORSZÁGGYÜLÉS.

Hushagyó kedd után, hamvazó szerdán, csak úgy 12 óra tájban jöttek össze tanácskozásra a képviselő urak. A kormánypárti oldalról akkor *Böszörményi* Sándor védte a katonai javaslatokat, míg a javaslatok ellen *Tisza Kálmán* legyőzője, *Barabás* Béla dörgött el egy hatalmas beszédet, melyben kiméretlenül szólt az uralkodó családról is, amiért gróf *Apponyi* Albert által elnöki figyelmeztetésben is részesült. Az ülés végén *Kovács* Pál intézett interpellációt a földmivelésügyi miniszterhez az ármentesítő társulatok dolgában. Az erre vonatkozó választ a t. Ház helyesléssel vette tudomásul.

A esütörtöki ülésen a magyar-esékei választási hatalmaskodások dolga töltötte ki az egész napot. Volt vihar, zárt ülés, nyílt tanácskozás s minden egyéb, úgy, hogy ez a tanácskozás a katonai javaslatok elleni obstrukciónak valóban gyönyörűséges napja volt.

Barta Ferencz mondta el elsősorban, hogy a szolgabírók és jegyzők a magyar-esékei kerületben miként korteskedtek a kormánypárti jelölt javára.

Utána *Gabányi* Miklós mesélte el a t. Ház zajos derűtsége között, hogy mint vágódtak hanyatt a tisztviselők arra a hirre, hogy a kerületben megjelent *Gabányi* Miklós képviselő ur.

A harmadik függetlenségi *Molnár* Ákos volt, aki elismerését fejezte ki a választási elnök iránt, aki azonban — szerinte — csak eszköz volt a kortesek kezében.

A jobb oldalról felállt *Telegdy* József s kijelentette, hogy a visszaéléseket épp maga a függetlenségi párt követte el, itatott, etetett s vesztegetett.

A vitát *Szell* Kálmán miniszterelnök zárta le, aki igen helyesen megvédte a tisztviselői kart, kijelentvén, hogy igenis joga van a tisztviselőnek a választáson részt venni, hogy a rendet fentartsa. Erre husz képviselő zárt ülést kért, hogy abban tárgyalják a miniszterelnök kijelentését.

Mielőtt a zárt ülést megnyitotta az elnök, künn a folyosón kinos eset játszódott le *Hámos* öLászló főispán s több 48-as képviselő között.

A zárt ülésen először *Holló* Lajos szólalt fel. Az ülésben aztán megindult a szóáradat. *Szell* Kálmán miniszterelnök is kénytelen volt felszólalni a zárt ülésben, nehogy szavai abban a félremagyarázott szinben maradjanak, mint azt az ellenzékről tették.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

A jobboldal a miniszterelnököt, a jog, törvény és igazság szigorú és komoly elvén alapuló kijelentéseire hatalmasan megéljenezte.

A zárt ülést szerencsésen ki is húzták három óráig, úgy, hogy a katonai javaslatokat ma már nem tárgyalhatták.

A nyílt ülésen Kovács Pál intézett interpellációt a miniszterelnökhöz a félegyházi felfüggesztett Szolnoki helyettes polgármester ügyében.

Széll Kálmán miniszterelnök rögtön válaszolt az interpellációra, amit úgy az interpelláló, mint a Ház egyhangulag tudomásul vett.

A pénteki nap nagy eseményét Szemere Miklós beszéde képezte. Előtte beszélt még Beniczky Árpád, aki kifejtette, hogy Magyarország mezőgazdasági helyzete oly szomorú, hogy az újabb katonai terheket egyáltalán nem bírhatjuk ki.

Szemere Miklós felszólalásában mellőzött minden pártszempontot. Tisztán katonai szempontból szól a javaslathoz s a véderő harcalképességére fekteti a főszó. Elsősorban is átalakítani kell a hadsereget, a katonában egyéni kvalitásokat, hadierényeket kell fejleszteni s a hadierények legelése, alapja a cél-
lövés, a találás.

— Mert többet ér egy püpos katona, aki biztosan talál, mint egy athléta, aki folyton hibáz.

Általános tetszéssel fogadta a t. Ház Szemerének a kijelentését s a tetszés csak fokozódott többi kijelentései során. A biztos céllovés fordul meg a győzelem sikere s ha hazánkat meg akarjuk védeni, minthogy mindenkinek az az első szent kötelessége, fiunkat még gyermekkorukban ki kell képezni a céllovészetben, hogy aztán mint katona ne kenyér-fogyasztó statisztája legyen a hadseregnek, hanem mindegyik hőse és győzője egy jövődó háborúnak.

Szavai végeztével pártkülönbség nélkül hatalmas éljenzéssel tüntette ki a t. Ház Szemerét s minden oldalról melegen üdvözölték.

Elnök öt perc szünetet adott. Szünet után Etner Zsigmond függetlenségi és Kovács Pál néppárti szónokok beszéltek a javaslat ellen.

A szombati ülés napirendelőtti felszólalásokkal kezdődött. Gróf Welsersheimb osztrák honvédelmi miniszter nem valami hízegően nyilatkozott rólunk s a magyar törvényhozásról az osztrák parlamentben. Ezt az illetéktelen beavatkozást utasították vissza a legerélyesebben Rátkay László, Pichler Győző, Ugron Gábor és Rakovszky István. Széll Kálmán miniszterelnök védelmezni kívánta a szószátyár osztrák minisztert, aminek következtében a napirend előtti vitatkozás ki is húzódott egészen délután három óráig.

Hétfőn Sréter Alfréd védte a katonai javaslatot,

kat, míg ugyanazok ellen Benedek János obstruált hatalmasan.

Kedden Lovász Márton, a magyar kanizsai kerület rokonszenves képviselője beszélt a véderő-javaslatok ellen. Csengő, szép hangján követelte, hogy Boszniát ne engedjük át az osztráknak. Az ülés végén Széll Kálmán miniszterelnök világosította föl Csávolszky Lajos kérdésére a t. Házról, hogy az orosz külügyminiszter nem háborút, hanem békességet csinálni járt Budapesten, Belgrádban és Szófiában.

XIII. Leó ünnepe.

XIII. Leó pápa 93 éves korral lelki és testi egészségének erejében ünnepelte meg 25 éves évfordulóját annak, hogy Szent Péter trónusát elfoglalta és Krisztus földi helytartója lön. Az olyan óriási szellem, mint az övé s az ő nagy erkölcsi hatalma uralkodik az egész föld kerekességén. Bizonyítja ezt az a hódolat, az a tisztelet, melyben kelettől nyugatig, északról délig koronás fők, dúsgazdagok, szegények és máshtüek százmillióitól részesült a mult hetekben.

Ebből pedig méltóan kivette a maga részét atyai szeretetének, főpásztori gondoskodásának melegét annyiszor érzett hazánk, nagy Magyarország. Harangok zugása, zászlók lobogása, Istenhez szálló hálahimnuszok s az önkéntes szeretet-adományok ezrekre menő összege tanuskodnak amellet, hogy mi magyarok megértjük és szeretjük Krisztus urunk földi helytartóját a Szent Péter örökében ülő XIII. Leót.

Rómában, az örök városban, nagy egyházi ünnep volt a pápa koronázásának emlékére a mult héten.

A nagy egyházi ünnepély a római bazilikában folyt le s a pápa trónja körül sorakoztak az egyházi és világi előkelőségek; több uralkodó-család képviselve volt az ünnepélyen. A mise alatt zúgtak a Szent Péter-templom és az összes római templomok harangjai.

Lélekemelő ünnep volt a magyar fővárosban is a pápa 25 éves évfordulóján. A Szent István-társulat diszgyűlést tartott, melyet Vaszary Kolos biboros hercegprimás magas szárnyalású beszéddel nyitott meg.

Beszédében hangsúlyozta, hogy még az egyház kebelén kívül élő nemzetek is megilletődéssel tekintenek Róma felé, nem zárkozhatva el a Szentatya rendkívüli tulajdonai elől, melyek őt kora egyik legkimagaslóbb alakja gyanánt tüntetik föl.

FELHIVJUK

e lapszám olvasóinak b. figyelmét a szerkesztői részben közölt újításokra.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V.,

Alkotmány-utca 31. szám.

Nagy szelleme behatolt az egész emberiséget foglalkoztató legnehezebb kérdések mélyébe;

behatolt a társadalom legkülönbözőbb intézményeinek rejtekébe;

és ha a Szentatya a bölcselek eszméiben, a lelkek törekvéseiben, a szívek vágyaiban tévedést látott, vagy veszélyt sejtett, fölemelte szavát, eloszlatta az elmék homályát, kijelölte a haladás irányát, megmutatta a célhoz jutás utját.

E tevékenységében az a páratlan lelki hatalom, mely, mint az egyház fejének kezében összpontosul:

nem volt soha leigázó, hanem hódolatra készítető;

nem volt soha lealázó, hanem fölemelő;

nem volt soha félelmet keltő, hanem szeretetre gerjesztő.

A diszgyűlésen Mailáth József gróf, Prohászka Ottokár, Zichy Nándor gróf és mások tartottak ünnepi beszédet.

Az intelligens pályák előzőlése.

Wlassics miniszter egy rendeletet boesátott ki, melyben óvja a szülőket, hogy gyermekeiket tülontul az intelligens pályára adják. Alig hiszszük, hogy a bajon ezen az uton lehetne segíteni, bár a miniszter intenczióját mindenestre tisztelni kell. A rendeletben Wlassics a következőket mondja:

Fontos érdeke a társadalomnak, de maguknak az egyes családoknak is, hogy csak az olyan gyermeket küldjék a szülök a középiskolába, aki szellemi képességeinél fogva odavaló.

Tekintettel arra, hogy sok olyan szülő is erőlteti gyermekét a középiskolákban való további tanulásra, aki látja, hogy gyermeke a gymnáziumok tudományosabb irányu tanításával kellő sikerrel megküzdni nem képes és gyengébb értelmű fejlettségénél fogva már az V-ik osztálytól fölfelé támasztott magasabb igényeknek meg nem felelhet: Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter rendeletet boesátott ki valamennyi középiskolához, melyben a tanári testületet figyelmezteti arra, hogy a középső osztályokban nemesak az a kötelesség háramlik a tanárookra, hogy az elsajátított tananyag alapján ítéletet mondjanak arról, vajjon a negyedik osztályt végző tanuló tud-e annyit, amennyi a rá következő V-ik osztály tananyagának megértésére szükséges, hanem meg kell ítélnie azt is, vajjon nem előnyösebb-e a tanuló érdekében, ha oly korban, midőn még könnyebben eserélhet élethivatást, más iskolába megy át, vagy más életpályára készül, hol a tudományos képzettség föltételei szűkebb körűek, vagy talán egészen is nélkülözhetők.

Midőn ennek alapján Wlassics miniszter a taná-

rokat méltányos szigor kifejtésére inti és őket az osztályozás alkalmával a fenti szempontok figyelembe vétele mellett a tanulók tehetségeinek minden oldalról való mérlegelésére felhivja, egyben utasítja arra, hogy a szülőket is világosítsák föl és hassanak oda, hogy ezek, az ugynevezett tudományos pályákra nem való gyermeküket a középiskolákból kivegyék és értelmi fejlettségének s hajlamainak inkább megfelelő életpályára neveljék.

Az osztrákok börze törvénye.

Ami nálunk csak óhajítás, azt már az osztrákok megcsinálták. Nálunk még papirosbuzát árulnak a tőzsdén és ezzel a papirosbuzával nyomják le a verejtékekkel természetett buzánk és más gabonánk árait. Az osztrákok törvényt csináltak a veszedelmes játék ellen. Jól tették! Az Isten áldása nem játékszer, tehát ne játszanak vele az üzérkedők.

Az osztrák börzetörvény április 10-én fog érvénybe lépni: ezt megelőzőleg a törvény rendelkezéseinek megfelelő előintézkedések most vannak folyamatban, hogy a kitűzött időre a törvény akadály nélkül életbe léphessen. Az osztrák kormány a mezőgazdasági tőzsde működésének ellenőrzésére és irányítására rendelt kormánytanácsot báró Beck osztályfőnök elnökle alatt a földmivelésügyi, a kereskedelmi, gazdaság- és pénzügyi minisztériumok képviselőiből megalakította. Ennek a kormánytanácsnak a feladata a különböző terménytőzsdék alapszabálytervezeteit megbirálni és az erre vonatkozó nézeteket meghallgatni és megbirálni.

A bécsi tőzsde vezetősége tervezetében arra törekszik, hogy működését az eddigi mezőgazdasági termények helyett általában mindenféle terményre kiterjeszthesse. A kormánytanácsos valószínűleg ebbe aligha fog beleegyezni, mert ennek a szándéknak látható célja az, hogy minél több zavart csináljon és ezáltal az új törvény érvényesülését akadályozza. Ugyanesak a kormánytanácsnak földadata lesz a törvénynek megfelelőleg az új szokvány szabályzatot is megállapítani. Az új börzetörvény végrehajtásának előkészületei tehát serényen folynak Ausztriában; jajgatnak is a börze érdekeltjei, akik ugylátszik eddig még mindig abban reménykedtek, hogy a törvény életbeléptetését valami módon mégis csak hátráltatni fogják.

Legutóbb a bécsi terménykereskedők egy új egyesület alakítását határozták el, melynek feladata volna a terménykereskedők érdekeinek a börzetörvény nyel szemben való megvédelmezése. Senkinak sem lehet ez ellen semmi kifogása mindaddig, míg a legális érdekekről van szó, nagyon félünk azonban, hogy éppen az illegális érdekek érvényesülésére kívánják az egyesület alapítását, mert a legális érdekek az új börzetörvény alapján is meg vannak védelmezve.

Ösmeri ön a legujabb "KALMÁR"-rostákat, Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A vidéki központok.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet két év előtti kongresszusa sürgette a vidéki központok létesítését. Éppen a multkoriban emlékeztünk meg a hitelszövetkezetek nagy arányu fejlődéséről és ez a fejlődés, a szövetkezetek szaporodása teszi leginkább szükségessé a vidéki központokat. Megkönnyebbül az ellenőrzés, ami pedig a szövetkezeti életben szükségesebb a mindennapi kenyérnél. Két év elmúlt s az Orsz. Központi Hitelszövetkezet kongresszusának erre vonatkozó határozata ma sincs végrehajtva. Az okát nem tudjuk mért, éppen azért emlékeztetibe idézzük e határozatot azoknak, akiken mulik azok végrehajtása. Tesszük ezt abból az okból, mert épp a közelmultban láttuk, hogy ezeknek a szövetkezeteknek helye jóformán már ki van jelölve. Nyitra, Arad, Temesvár, Szolnok, Eperjes, Perbenyik, Pozsony, Kaposvár és Szatmár. Ezeket a városokat ma is úgy tekinthetjük mint szövetkezeti központokat. Bizonyos tekintetben azok is, hiszen egy-egy messze vidék szövetkezeti életének gyújtópontjait képezik.

Nyitra, mely a nyitramegyei szövetkezeteket egyesíti, majd mind *Meskó* Pálnak, a Magyar Gazdaszövetség ügybuzgó titkárának köszönheti létrejvetelét. A nyitrai központnak van, úgy tudjuk, a legtöbb hozzátartozó szövetkezete s azóta is mióta *Meskó* Pál székhelyét áttette a fővárosba, folyton szaporodik a száma ezeknek. A lavina ha megindul, hegyeket sodor...

Arad szintén jelentős szövetkezeti központ. Itt *Laehne* Hugó, a gazd. egyesület igazgatója apostolkodik, különösen a fogyasztási és értékesítő-szövetkezetek dolgában.

Temesvár a délvidéki hitelszövetkezetek alakításának kiinduló pontja. *Poroszkay* Béla temesmegyei főügyész, a lelke azoknak a mozgalmaknak, aki jelentős sikerei között leginkább érzi a vidéki központok szükségét. Ő volt az, aki az említett kongresszuson az erre vonatkozó indítványt megtette.

Szolnok az ő hatalmas központi fogyasztási és értékesítő-szövetkezetével a gazdasági egyesületek szövetkezeti munkásságát dicséri. A Kis- és Nagy-Kunság jövendő jólétének itt a csirája.

Ilyen *Eperjes* is. A sárosmegyei gazdák fogyasztási és értékesítő-szövetkezetének sikereiről épp ma emlékezünk meg.

Perbenyiken *Majláth* József gróf teremtett hatalmas központot. A Bodrogköz szövetkezetei ide tartoznak és munkásságuk kielégíthet minden igényt.

Pozsonyban szintén a gazdasági egyesület munkál-

kodik a szövetkezetek érdekében, főleg annak ügybuzgó titkára *Horváth* Jenő, aki máris igen sok szövetkezetet alakított.

Kaposvár a somogymegyei szövetkezetek szövetségének székhelye.

Szatmár viszont az északkeleti vármegyék szövetkezteinek szövetsége, amott egy *Pallavicini* örgróf, emitt pedig egy *Csáky* gróf áll a szövetség étén. Elválaszthatlan nevek a szövetkezeti mozgalomból.

Látjuk a fentiekből, hogy nagyon sok hely van máris az országban, amelyeket szövetkezeti központoknak tekinthetünk és azok még sem azok. Nem pedig azért, mert ahhoz hogy igazi központokká legyenek, hiányzik a szabad rendelkezési jog, a megfelelő anyagi és erkölcsi erő, a szervezet, sőt legtöbb a jog a létezésre.

Emlékeztetibe idézzük tehát azoknak, akiken mulik a dolog, hogy az 1901-iki szövetkezeti kongresszus idevonatkozó határozata még mindig végrehajtásra vár.

Mielőtt azonban testet öltene, tanácsos lesz valamennyi szövetkezeti központnak hozzászólni, sőt szövetkezni e dologban.

Sáros vármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete. Az elmúlt esztendőben ötödik üzetlétét élte a Sáros vármegyei gazdaközönségnek ez az életre való alkotása. Az igazgatóság üzeti jelentéséből közöljük a következőket:

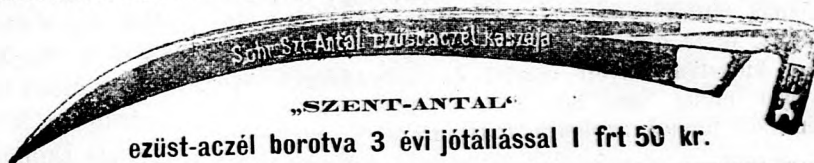
Fennállásunk és működésünk ötödik évében, nem többé a rohamos terjeszkedés, mint inkább szövetkezeti üzetlünk biztos alapon való megszilárdulása és a tapasztalt hiányok javítása képezte feladatunkat. Mindazonáltal — bár e célra semmiféle propagandát nem használtunk — tagjaink és fiókjaink száma szaporodott, üzeti forgalmunk pedig elérte a mult évit, daczára annak, hogy tengeriben — az 1901. évi bő burgonyatermés miatt — semmi, mütrágyában pedig, az őszi vetést hátráltató tartós szárazság és az aránytalanul olcsóbb, bár ennek megfelelően rosszabb galicziai áru versenye folytán a mult évhez képest sokkal kisebb forgalmat csináltunk. Tagjaink száma 1902. decz. 31-ikén 3241. Jegyzett üzetlészék száma 5057. Tényleg befizetett részvénytöke 39,782 kor. 80 fill. Eddig alakított fiókjaink száma 44. Önálló szövetkezetek, mint tagok és amelyek szükségletüket nálunk szerzik be 9. Üzeti forgalom: bevételben 420,520 korona 72 fillér, kiadásban 411,354 korona 42 fillér, összes pénztári forgalom 831,875 korona 14 fillér. A mult évben szerzett házunk — a történt átalakítások után — szövetkezetünk céljaira teljesen alkalmasnak és megfelelőnek bizonyult. Örömmel jelenthetjük továbbá, hogy a szövetkezetünket ez évben sem érte veszteség s így e czimen leírás ez évben sem történik. Mérlegünk az alapszabályszerű leírások után 5721 korona 37 fillér nyereséget mutat fel. Hozzáadva ehhez a mult évben áthozott 6265

A „Sohr Szent-Antal“ ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

Sohr József, Somogy-Szill,

ki a londoni kiállításon is nagy aranyéremmel és diszoklevéllel lett kitéve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 drb. „Sohr Szent-Antal“ ezüst-acél kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves czégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendeléseket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jótállás! — 10 drb. rendelésnél 1 drb. ingyen! Teljeskörű kiszolgálás! — Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

ezüst-acél borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

korona 45 fillért, összesen 11.986 korona 82 fillér áll üzleti felesleg gyanánt a közgyűlés rendelkezésére.

Baromfi- és tojásértékesítő-szövetkezet van alakulóban Nagybecskerekén. Poroszkay Béla megyei főügyész kezdeményezésére indult meg ez a mozgalom is, melynek eredményeként Hreblay Emil felügyelő, miniszteri kiküldött jelenlétében már az első értekezletet is megtartották.

Leszerelés. Többször foglalkoztunk azzal a hajszával, melyet a szövetkezetek ellen összeállított szatócsok indítottak. Érveikkel szemben kifejtettük álláspontunkat és annak a reménynek adtunk kifejezést, hogy ez egyszer mi fogunk győzni. Ez a remény ugylátszik bevált. A Magyar Kereskedők Lapja ugyanis legutóbb ezzel a kérdéssel foglalkozván, reá mutat arra, hogy a szatócsok mozgalma, miután semmi eredményt elérni nem tudott, elalvó félben van. Örömmel és meglepődéssel vesszük ezt tudomásul, de föl kell tennünk azt a kérdést: szükségük volt-e szatócsainknak arra, hogy gyöngeségüket, álláspontjuknak tarthatlanságát így kimutassák s ezáltal a szövetkezeti mozgalom híveinek számát szaporítsák s törekvéseink sikerét előmozdítsák?

A németországi gabonaértékesítés tanulmányozása. Darányi Ignác földmivélségi miniszter, mint értesülünk, Laehne Hugónak, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatójának megbízást adott, hogy a németországi gabonaértékesítő szövetkezetek szervezetét és működését tanulmányozza s e célból a szükséges erkölcsi és anyagi támogatással is ellátta. A németországi gabonaértékesítő szövetkezetek 1901-ben hét millió métermázsa terményt adtak el 55 millió márka értékben. Különösen pedig a bajorországi gabonaértékesítő szövetkezetek értek el szép sikereket a hadsereg terményszükségleteinek ellátásában.

Szövetkezeti jutalomdíjak. A Magyar Gazdaszövetség elnöke Károlyi Sándor gróf öt, egyenként 100 koronás jutalmat tűzött ki olyan egyének részére, akik a szövetkezeti szellem fejlesztésén sikerrel fáradoztak; gazdaszövetségek alakítása körül érdemeket szereztek, a tojás, baromfi, gabona és gyümölcsnek szövetkezeti értékesítése tekintetében számbavehető eredményeket értek el s a Gazdaszövetség kötelékébe tartozó falusi fogyasztási szövetkezetek érdekében, vagy irodalmi téren magukat kitüntették. Az alapítólevél értelmében a jutalomdíjak kiosztása a Szövetség közgyűlésén fog eszközöltetni, miután pedig ez a közgyűlés valószínűleg ápril havában tartatik meg, már most felhívjuk a gazdaszövetségek, gazdakörök és szövetkezetek vezető férfiainak figyelmét ezen jutalomdíjakra és kérjük őket, hogy az ide vonatkozó előterjesztéseket a Magyar Gazdaszövetséghez legkésőbb márczius végéig tegyék meg.

Óhajtható, hogy minél élénkebb legyen a nemes verseny. Az érdemek, melyeket egyesek a jelzett irányban maguknak szereztek, amennyire azt a központnál megítélni lehet, igen jelentékenyeknek mondhatók. A mi táborunk vezető embereitől függ tehát, hogy olyanokat ajánljanak kitüntetésre, akik azt valóban megérdemlik. Reméljük, hogy a Gazdaszövetség közgyűlése a jutalomdíjakat kiosztva, olyan vonást és jelentőséget nyer, amelyvel eddig nem bírt s a kitüntetettek érdemei ösztönzésül fognak szolgálni másoknak.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Kifosztott vonatok. Néhány évvel ezelőtt történt, hogy Gödöllő és Aszód közt az egyik tehervonatot, mely éjjel közlekedett, számtalanszor kifosztották. Eleinte a vonatkísérő személyzetre gyanakodtak, ezeket szigorúan ellenőrizték. A fékezők nem mozdultak helyükről, mégis mire a vonat Aszódra berobogott, négy-öt kocsit fel volt törve s a legdrágább áruk hiányzottak belőle.

Utóbb aztán kiderült, hogy a tehervonatokat menetközben fosztják ki. A budapest—hatvani vonalon ugyanis a legnagyobb emelkedés Besnyő és Aszód közt van, ahol a tehervonatok, miként a sétáló ember, oly lassan haladhatnak s így a tettesek könnyen kifoszthatták a waggonokat. Erre a fölfedezésre csak akkor jutottak, mikor már az államvasutaknak ezekre ment a kára. Rögtön intézkedtek tehát, hogy a vonalnak ezt a részét csendőrök állják el, akiknek sikerült is a tetteseket Horváth István aszódi gazda és felesége személyében elfogni.

Horváth azonban Aszódon megszökött a csendőrök kezeiből s hiába volt a köröztetése, nem akadta rá. Mult hét keddjén aztán a tárgyalóteremben fedezték föl Horváthot. Egy államvasuti tisztviselő ismerte föl abban a társaságban, mely Merhal Ernő huszárőrnagynak a kaszárnyában levő lakását kifosztotta. Horváthot a törvényszék két évi fegyházra ítélte, de most új tárgyalást tartanak vele, mert az államvasutak is beadták ellene a följelentést.

Patkányméreg a férjnek. Wild Györgyné Babarez baranyamegyei községnek leánykorában a legszebb virága volt. Szegény szülői úgy kényszerítették a gazdag Wildhez, bár szíve egy szegény, de délczeg ifjuért vort. A házasság természetesen boldog nem volt, a fiatal menyecske busult s ura vagyona nem volt elég neki a boldogságához. Rövid néhány hónapi házassága után a még csak 19 éves asszony merészet gondolt s urát tavaly november 21-én patkányméreggel meg akarta ölni. Az asszony urának főzött ebédjébe egy marék patkányméregot kevert be, de az észrevevén azt, az asszonyt feljelentette. A pécsi esküdtbíróóság az asszonyt gyilkosság kísérlete miatt bűnösnek mondta s ezért a bíróság 5 évi fegyházra ítélte. A kuria I. büntetőtanácsa minap tárgyalta ezt az ügyet és a koronaügyész helyettes indítványára a vádlott által benyújtott semmisségi panaszt elutasította.

A legérdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt **csak 40 krajczárért** rendelhetik meg a „*Független Ujság*” előfizetői. A regénykötet czíme: »**Kis-Székely pusztulása**« a magyar szabadságharc dicső idejéből. Számos szép képpel. Legcélzesebb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás ezimére. (Budapest, IX. Köztelek.)

• MI UJSÁG? •

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése február hó 28-án lejárt és akiknek mult számunkhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük hogy előfizetésüket mielőbb beküldeni sziveskedjenek. nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság” kiadóhivatala.

A király itthon. Ő Felsége, jóságos ős királyunk a hét elején Budapestre érkezett és huzamosabb időt fog tölteni hű magyarjai között. Ő Felsége, mint pontos ember a heli teendőit beosztotta a következőleg: Reggel misét hallgat, azután államügyekkel foglalkozik, majd nagyobb sétát tesz a palota kertjében. Hetenként kihallgatást tart kétszer is. Az első kihallgatás márczius 5-én volt. Minden héten kétszer van udvari ebéd, melyre a magyar közélet előkelőségei hivatalosak.

József kir. herceg 70-ik születésnapja. József főherceget 70-ik születés napja alkalmából jó kívánásokkal halmozta el a magyar nemzet minden rétege. A nagyszívű, magyar lelkű királyi herceg ugy családi hagyományainál, mint személyes jóindulatánál fogva a magyar nemzet érzelmeiben első helyen áll. A nemzet ünnepléséből tekintélyes rész illeti a gazdatársadalmat, amely a legnagyobb magyar földesurnak, uradalmi minta-kezelésével példát nyújtó ritka egyéniségét is ünnepli a kir. hercegeben. Az üdvözlők sorában nem hiányozhatott az Országos Magyar Gazdasági Egyesület sem, amely feliratban a kir. herceget, mint nemes pártfogóját, s megdicsőült atyja példája után ugy az OMGE., mint mozgalmainak támogatóját üdvözölte, aki mindig a legnagyobb rokonszenvvel és bizalmának nyilvánításával tüntette ki az OMGE-t.

Az országos magyar kertészeti egyesület, melynek a főherceg kezdettől fogva védője volt, remek diszalbummal lepte meg őt. Az album nehéz zöld selyemből készült s rajta arany nyomásban pompázik a főherceg neve és az egyesület ajánlása. — Kis-Jenőn a község földesurának 70-ik születésnapja alkalmából a templomokban istentisztelet, délben pedig lakoma volt. Az uradalmi tisztikar és a hatóságok táviratilag üdvözölték a főherceget. — József Ágost főherceg nejével és Fülöp orleánsi herceggel József főherceg születésnapjára Fiuméba érkezett. Délelőtt a főhercege villa kápolnájában istentisztelet volt, a melyen a főhercegek és a főhercegnők voltak jelen. A monarchia és különösen Magyarország minden részéből százával érkeztek az üdvözlő sürgönyök. A villa bejáráján nemzeti színű lobogó leng. Déli 12 órakor a villában reggeli volt, amelyen a főhercegei családon kívül csak Libits Adolf és Unterauer udvari tanácsos vettek részt.

Szilágyi Dezső emléktáblája Nagyváradon. Egész esőndben folyt le egy meghatóan szép ünnep a minap. Emléktáblát illesztettek annak a háznak a falára, amelyben Szilágyi Dezső született. Az egyszerű, sűrű márványlapon a következő sorok állanak: „Itt állott Szilágyi Dezső szülőháza. Született 1840. április 1-én, meghalt 1901. július 30-án. A jogtudomány tanításában, az igazságügy szervezésében, közszellem irányításában, tudásra, ékesszólásra egyaránt nagy fia emlékére.”

A kivándorlások különbsége. Máramarosvármegye közigazgatási bizottsága szomoruan tapasztalta az alispáni jelentésből, hogy a kivándorlások az újabb időben megsaporodtak. Az alispán a postahivatalokat fölkérte, hogy lehetőleg tájékoztassák, hogy az Amerikába, Galicziába, Bukovinába és Romániába kivándorolt emberek mennyi pénzt küldenek haza-övéiknek. Az eddigi utánjárás oly adatokat tüntet fel, melyek szerint Amerikából érkezik vissza legtöbb pénz, Romániából, Bukovinából kevesebb, a galicziai kivándorlók pedig, mint jobbra mezei munkások, nemesak pénzt nem hoznak vissza, de néha csak a hatóság engedélyével térnek vissza. Ez a viszony áll Dél-Amerikával szemben is, mert a kivándorlók ott sem boldogulnak. Ne gondoljuk ám, hogy Amerikában jó a sorsa a munkásnak, mert pénzt küld haza. Arcza verejtékével, teste agyongyötrésével keresi ott a kivándorolt munkás a pénzt, amit haza küld, — ugy, hogy ha idehaza végzi azt a terhes, igásállatnak is kemény munkát, idehaza is megkeresi azt a pénzt s nem kell neki itt hagynia az anyaföld rögét.

Rákóczi-ünnep Szoboszlón. Hajdu-Szoboszló város lelkes függetlenségi polgársága fényes ünnepséget rendeztél II-ik Rákóczi Ferenc emlékére. Az ottani Kossuth-kör már megállapította az ünnepély műsorát is, amelyhez az egész város közönsége csatlakozott. A fényesnek ígérkező ünnepély kiemelkedőbb pontjai lesznek dr. Baltazár Dezső ev. ref. lelkész ünnepi szónoklata, Szabó Antal tanár előadása és Kovács Gyula, a város országgyűlési képviselőjének a beszéde. Az ünnepély után táncszivigalom lesz.

A szabadság serlege. A függetlenségi és 48-as párt tavaly márczius 15-én elhatározta, hogy Kossuth Lajos emlékére serleget készített. Ez a serleg az idei márczius 15-én fog először szerepelni. A serleg díszes művészi munka, mely az iparművészeti iskolában készült, Csányi Károly, az Iparművészeti Múzeum őrének tervei szerint. A serleget a márczius 15-diki nagy szabadság-lakomán avatják föl.

A miniszterelnök medvéje. A miniszterelnök rátóti uradalmának pár nap óta érdekes vendége van. A ritka vendég, mely a környék fiatalságának nagy öröme állandó lakója lesz Rátótnak: egy jókora maczkó, Serbán Miklós képviselő ajándéka. Serbán nemrég tett szert az állatra. Egy oláh bérese fogta el elevenen s gazdájának ajándékozta. A képviselő sokáig tündött, hogy mit csináljon a veszedelmes serdülő boecsal. Végül gondolata támadt: felajánlotta a veszedelmes állatot Széll Kálmán miniszterelnöknek. A miniszterelnök elfogadta a furcsa ajándékot s a medvebocsot rátóti uradalmára küldte.

Egy csésze tea.

Öskeresztény nyomok Szamosujvárott. Ornstein József őrnagy, az ismert nevű régiségbuvár, ki már régebben folytat ásásokat Szamosujvár határán, egy római korbelt tábor feltárása alkalmával több olyan leletre bukkant, melyekből azt következtette, hogy abban a korban keresztények is lakhattak a táborban. Most újabban apró keresztel ellátott eszerépmécsesekre talált, melyek ismét megerősítik abbéli nézetét, hogy Szamosujvár határán mintegy ezernyolecsház év előtt már keresztény lakosai is voltak e földnek.

Akit a király kocsija elgázolt. Bécsben a király kocsija pénteken keresztülment egy fiatal emberen. Stuckheil Károly huszonhárom éves kereskedősegéd, mint Bécsből jelentik, délután két órakor a Schönbrunner Strassén ki akart kerülni egy nehéz tégláskocsit, de a villámos vasut sinjén megbotlott és kerékpárostul fölfordult. Ebben a pillanatban arra jött a király kocsija, amelynek kerekei keresztülmentek a fiatal emberen, aki könnyű sérülést szenvedett. A király azonnal megállította kocsiját, kiszállt és meleg érdeklődéssel tudakozódott a fiatal ember sérüléséről. Amikor azt hallotta, hogy nem történt nagyobb baj, folytatta útját Schönbrunn felé. Stuckheil kocsin a lakására hajtattott. A király este újra tudakozódott a fiatal ember állapotáról.

Luther Márton szemfődele. Berlinből jön a híre, hogy az eislebeni városi tanács megvásárolta egy Hoppe nevű törvényszéki irnoktól Luther Márton szemfődelét és azt a Luther Márton halottaszobájában levő ereklyemuzeumban helyezték el. A szemfődélről hiteles okmányok bizonyítják, hogy Luther Márton holtteste azzal volt letakarva.

A hü cseléd jutalma. Paksról írják, hogy ott szép ünnepély folyt le a múlt vasárnap Zichy Aladár grófné tápéi birtokán. Egy 45 év óta hűségesen szolgáló urasági kocsist, Pakoliez Istvánt, tüntetett ki a földmivélségi miniszter öt darab huszkoronás aranynyal és a díszesen kiállított elismerő okirattal. Az ünnepélyen jelen volt a község apraja-nagyja, az elüljáróság, mindenki ünnepi ruhában. Rasovezky Julián főszolgabíró szép beszédet tartott a kitüntetethez, amikor átadta a miniszter ajándékát.

Bali Mihály és a fizetésemelés. Minekutána Bali Mihály „halálos ítélet végrehajtó” rendes állami alkalmazott, hát ő is részesül a fizetésemelés örömeiben. A hóhérnak rendes évi fizetése 900 korona, amelyhez még 100 korona lakáspénz jár. A törvényjavaslat szerint Bali Mihálynak 1000 korona fizetésre lesz jussa, ami mellett persze mellékjövedelmei is megmaradnak, föltéve természetesen, hogy hivatalos működésére tér nyílik. Abba a faluba, amelyben Bali Mihály lakik, szintén eljutott a fizetésemelés híre, aminthogy arról is tudomást nyertek az emberek, hogy a törvényjavaslattal az állami tisztviselők legeslegnagyobb része sincs megelégedve. Így történt, hogy a hóhért megkérdezték, vajjon nem kevesli-e a fizetésemelést, amire Bali esőndes egykedvűséggel így felelt: „Én megelégszem s csak azt kívánom, hogy sok akasztást adjon az Isten.”

Ünnepelt pályafelvigyázó. Érsekújváron Engelbrecht Mihály máv. pályafelvigyázót negyven évi hű szolgálatainak elismerésül e hó 1-én szép ünneplésben részesítették pályatársai. Az osztálymérnökség irodájában gyűltek össze a mérnökök és az összes pályafelvigyázók s az osztályvezető főmérnök szép beszéd kíséretében nyújtotta át az ünnepeltnek a díszérmet, amelylyel kitüntették. Este lakoma volt tiszteletére.

Gróf Károlyi Tibor gondnokság alatt. Az aradi törvényszék minap döntött a gróf Károlyi Tibor gondnokság alá helyezése ügyében. A gróft is megidéztek, de betegsége miatt nem jelenhetett meg. Az orvosok írásbeli véleménye alapján megállapították, hogy a gróf vagyona kezelésére képtelen állapotban van, amiért is a törvényszék a család kérelmére kimondotta a gondnokságot. A gondnokot Aradmegye árvaszéke nevezi ki, valószínűleg a gróf legidősebb fia személyében.

Kaszavásárlók figyelmébe. Ilyenkor és tavasz kezdetén a gazdaközönséget számos czifra nevekkel ékeskedő és sokat ígérő kaszaárjegyzékkel, plakáttal, körlevelekkel árasztják el. Egyik czég a másikat tullicizálja a kaszák feldicsérésében a képtelenségig. Egyik czég a másik kaszáját becsmérel és a magát édig magasztalja. A kaszavásárló közönség jóhiszeműségét így akarja a maga hasznára értékesíteni. Ez egy újabb, kényelmesebb módja a közönség kiszípolozásának mint vigéczek saskajárása, melyet a törvény betiltott Óvatosság tehát nagyon is helyén van!

Hogy holmi kereskedői tulkapásoknak vagy fufangnak fel ne üljünk, ajánljuk a gazdaközönség és a szövetkezeti üzletek figyelmébe, egy kiváló, az aczeltechnika terén korszakot alkotó „Szent Antal” védjeggyű ezüstaczékkaszát, mely vegyi összetételénél fogva a létező legjobb anyagból készül és a maga nemében utólérhetetlen. Ezen kaszák szabadalmazva és a törvénytől védve vannak, mely kaszák utánözása szigoruan büntetettik. A szabadalom tulajdonosa Sohr József czég Somogy-Szill, ki a Szent Antal jeggyű kasza egyedüli és kizárólagos szállítója. A czég kívánatra bárkinek ezen kaszákra vonatkozó felvilágosítással ingyen szolgál. Épp úgy bárkinek ingyen küld, aki egy levelezőnapon hozzá fordul, képes árjegyzéket.

Ezen hirneves czéget ajánljuk a kaszavásárló közönség saját érdekében figyelembe, mielőtt bárkinél is kaszák végett érdeklődik. Bővebbet a hirdetés mond.

JENCSE-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza, kitaratóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev benulását, az intágulást s az aggnevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona bekuüldése után bérmentve küldi:

JENCSE VILMOS gyógy-szertára

Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.

Főraktár:

Dr. Egger, Nádor'gyógyszertárában

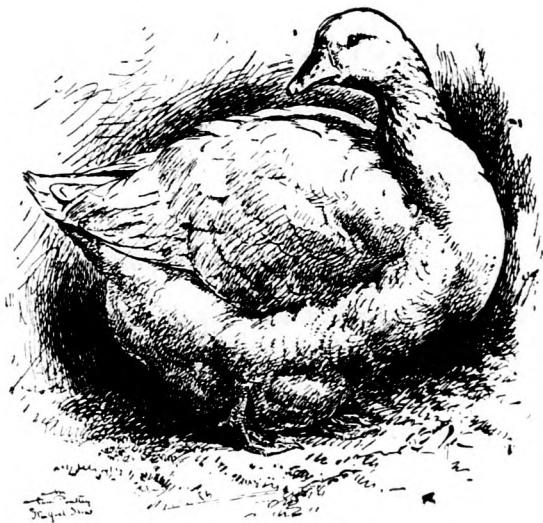
Budapest, VI., Városl-körut 17.

GAZDASÁGI DOLGOK

Milyen legyen a lud nyaka?

Rövid. Erre az angolok, illetve az amerikai angol baromfitenyésztők és kereskedők jöttek rá, de hogy tulajdonképpen a hizlalandó ludaknál a rövid nyak előny, azt minden makóvidéki parasztnyecske tudja. A makóvidékiek ugyanis luttöméssel iparszerűen foglalkoznak.

Minálunk, ahol a hosszunyaku emdeni ludakat és ezek keresztezési ivadékait tenyésztjük s ajánlgatjuk, a lud nyaka nem valami hosszú az igaz, de megnyugtatóképpen mondhatjuk, hogy azt mindig hangoztattuk, hogy csak a vastagnyaku ludakat választjuk ki tenyésztésre, mert ezeket könnyebben lehet tömni, a tengeri jobban csuszik a vastagnyaku ludnál, mint a vékonynyakunál, a melynél a hátrész is keskeny és szűk.

Rövidnyaku emdeni lud.

A mai képünkön bemutatunk egy *emdeni ludat*, mely amerikai felfogás és szükséglet szerint át van alakítva *rövid nyakúvá*.

Bizony nem valami szép ez a lud a mi szemünknek, de ha meggondoljuk, hogy ily nyakkal többet ér, — nem mondható nem szépnek.

Szép legyen a gazda szemében az, ami hasznos.

Nagyon realisztikus elv ez, az igaz, de hát mit csináljon a szegény gazda a mai vámpolitikai világban.

Az én nézetem az, hogy az amerikai gazdák jól gondolkoznak, midőn oly állatokat igyekeznek előállítani, amelyek a lehető legnagyobb hasznot ígérnek nekik. Ilyen a most bemutatott lud is.

A lud nyaka is végre arra való, hogy a szájával elfogyasztott eledelt a gyomrába szállítsa s erre a rövid nyak is jó, más kérdés az aztán, hogy tud-e az ilyen rövidnyaku libácska toalettet csinálni, azaz háta közepétől hátrafelé tollait szépen rendbe szedni, megolajozni

stb. Ha nem tudja ezt megtenni, az az ő baja, a fődolog, hogy ha hizóba kerül, 4 hét alatt ugyanannyi tengerivel hizzon annyit, mint a hosszunyaku lud 5 hét alatt. Ha ezt képes a rövid nyak elérni, övé a diadal, s létjogosultsága meg van pecsételve.

Az amerikai gazdák azt írják, hogy a rövid nyaknak tömérdek az előnye s én szentül meg vagyok győződve, ha ez igaz, a rövidnyaku ludak és kacsák tenyésztése lesz a divat.

A németek ugyan eredetileg az emdenieket is rövid nyakkal tenyésztették, de az angolok a hosszú nyakkal új, ugynevezett angol típust formáltak belőle s ime most az amerikai baromfitenyésztők az eredetinel is rövidebb nyakúvá formálták.

Ez érthető is azon praktikus gazdánál, akik a juhokat is daxli juhokká képesek csak azért átformálni, hogy pásztor nélkül legeltethetők legyenek s a határon túl, melyen 1 méter mély és széles árok van, át ne ugorhassanak.

Ha erre képes a gazdai ész, miért ne rövidítené meg az emdeni lud nyakát 20 centiméterrel.

Ebből azonban annyit mi is tanulságképpen levonhatunk, hogy jó lesz ezentúl az emdeni ludak nyakát nem hosszabbítani, de inkább valamivel vastagabbá és rövidebbé tenni.

Hogyan lehet korai babot termelni.

A nagyvárosok közelében lakó gazdálkodóknak arra kellene törekedni, hogy a piacot minél nagyobb mennyiségben lássák el oly terményekkel, melyek a városi lakosok által állandóan keresettek. Ily termények a zöldségfélék, s ezek közül is különösen azok, melyeket a jobbmódu polgárok nemesak akkor keresnek, midőn azok általános fogyasztás tárgyát képezik, hanem akkor is, midőn ritkaság számba mennek. Hány oly inyecz található, a ki nagy összegeket is hajlandó adni kora tavasszal egy kis főzeléknek való zöldségért csakis azért, hogy eldicsekedhessék, miszerint az ő asztalára már márczius hónapban került a friss zöld babból, vagy más e félelőből. Megvásárolja tehát az Olaszországból idekerült iz nélküli zöldséget, holott nálunk is éppugy előállítható az egy kis jóakarattal. Nincs egyébre szükség, mint egy jó melegágyra, melybe már január közepén elvetjük a babot. Vetésre lehetőleg jó csiraképeségű két-éves bokorbabról szedett magot kell használni. Az idősebb nem jó, mert egyenetlenül kel, a fiatalabb pedig csak szárat nevel. Mihelyt a melegágy erősen párologni kezd, az ablakokat keresztirányban kinyitogatjuk, hogy az ágy a felesleges és káros páráktól megszabaduljon. Ezután hozzálátunk a vetéshez úgy, hogy közepmagasságu virágcserepeket megtöltünk félig jó minőségű humózzal s egy kis foszfortartalmu műtrágyával kevert földdel s a magot elvetjük úgy, hogy minden cserepbe 5 szem jusson. Ha mind az 5 szem kikelt, akkor az ötödik palántát kihuzzuk. Ha pedig a meghagyott palánták első pár levélkéi a cserep szélének magasságáig növekednek, akkor a cserepeket folytatólag egészen megtöltjük földdel, csak annyi üres helyet hagyván, hogy öntözés alkalmával a víz beszivároghasson. Töltögetés után a melegágyi szekrényt feljebb emeljük,

nehogy a növények az ablakot ériék. Ha az időjárás megengedi, minden nap egy kis friss levegőt juttatunk a növényeknek, főként virágzás idején: 10-12 hét múlva a bab piacra szállítható.

A talaj humusz tartalma.

Köztudomású dolog, hogy a humusz igen értékes alkotó része a talajnak, ugyannyira, hogy a humuszszegény talajok termőképessége a minimálisra esik. Igen helyesen eslelekszik tehát minden gazda, ha talajának humusztartalmát fokozni igyekszik, mert ezáltal annak termőképességét határozottan növeli. Származik pedig a humusz elkorhadt növényi részből és pedig első sorban a növényzet visszamaradó gyökereiből.

Röviddel ezelőt is azt tartottuk, s abban a nézetben voltunk, hogy a talaj humusztartalmát csakis bő istállótrágyával lehet fenntartani. Ez a felfogásunk azonban határozottan téves, mert annak a talajnak humusztartalma, a melyet csak műtrágyákkal látunk el, éppen olyan kevésbé apad, mint a melynek termőerejét istállótrágyával tartjuk fenn. A talajnak humusztartalmát ugyanis nem az istállótrágya, hanem a növényzet gyökérzete adja meg és tartja fenn. Minél dusabb gyökérzetet vagyunk képesek megteremteni annál humuszdusabb lesz talajunk, ezt pedig célszerűen és elegendő mennyiségben alkalmazott műtrágyákkal még jobban, fokozottabb mérvben érhetjük el, mint istállótrágyával, s így lehetnek körülmények és viszonyok, a hol istállótrágya helyett kizárólag műtrágyákat használva, minden tekintetben, tehát anyagilag is jobb eredményeket fogunk elérni.

Ezen első pillanatra talán különösnek tetsző állítást fényesen igazolják a hollandiai állami növénytermelési kísérleti állomás ez irányban végzett kísérletei, a melyek határozottan azt bizonyítják, hogy két szomszédos, egyenlően művelt tábla közül annak fokozódik humusztartalma inkább, a mely kizárólag műtrágyával kezeltetett s nem annak, a mely rendszeres istállótrágyázásban részesült. Megállapították ugyanis, hogy a legerősebb istállótrágyázás mellett is, a midőn egy hektárra 40.000 kg. istállótrágya alkalmaztatott 20 cm. mélységben, egy köbcentiméter talajban csak 3 gramm humusz volt, a mi roppant kevés, ellenben a műtrágyával ellátott talaj hasonló mélységében jóval több humusz volt, a mi természetes is, tudva azt, hogy a műtrágyafélék roppant buja fejlődésre készítetik a növényzetet s így azok hatalmas gyökeret fejlesztenek.

E kísérletek tehát egy általános tévhitet döntenek meg s egy olyan tény elé állítanak bennünket, mely lehetségessé teszi az állat nélküli gazdálkodást s a talaj termőerejének műtrágyával való fentartását.

Uj magyar permetező.

Tulajdonképpen egy régi, kipróbált, legjobb hírnévnek örvendő gép új köntösben.

A »Magyar Mezőgazdák Szövetkezete« melynek neve számos kipróbált szőlészeti újdonsággal egybeforrott, 11 éven keresztül az eredeti francia Velmorel »Eclair« permetezőt, mint egyedárusító hozta forgalomba az országban; ujabban, a magyar ipar érdekében elhatározta, hogy ezeket a permetezőket az eredeti francia gépeknek úgy alak, minőség, mint munkaképesség tekintetében teljesen megfelelőleg

idehaza fogja ezentúl a saját védjegye és a »Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Permetező« elnevezés alatt gyártani és elárusítani.

Midőn nevezett szövetkezet igazgatóságának követésre méltó példáját szívesen hozzuk olvasóink tudomására, meg vagyunk győződve, hogy ezen permetezők, melyeknek szerkezete nem új, hanem hajszyra megegyez a Franciaországból importáltakkal, szőlőgazdáink körében még keresettebb gépek lesznek, mint az idegen gyártmányúak voltak, már azon egyszerű oknál fogva is mivel olcsóbbak és a szövetkezet gyártmányáért szavatosságot vállal.

Rendkívül előnye a szövetkezet ezen újításának az is, hogy azon sok ezer darab »Eclair« permetezőkhöz, melyek jelenleg használatban vannak, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Permetező alkatrészeit minden aggodalom nélkül használni lehet, minthogy az eredeti francia permetező alkatrészeivel teljesen azonosak.

• MULATTATÓ •

FENYŐVÁRY IBOLYKA.

Eredeti székely regény. Irta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(10)

Nyakukig lehúzták a tuskés süveget mind a hárman.

— Hogy a fenyő enné meg hunczfutjait! ennyire nem gondoltam! — mormogá Janesibá, amint visszatekintett.

A farkasoktól sötét lett a hó a hátuk mögött. — Jó lesz meggyorsítani a járműveket, — dünyögő újra magában az öreg és intett, hogy kövesék mozdulatait. Ernyője rudját visszavonva kinyitotta a vitorlának szegély bérletét, miáltal megnagyobbodva — még egyszer oly sebbességgel ragadta lábszánkósaikat.

Az öreg góbé újra visszatekintett és számíthatni kezdett magában:

— Mig a farkasok beérnek, eltelik haminez perez. Nó addig csak elbirja nyakesigánk ezt a kemény huzást. A küzdelem tartani fog tizenöt perezig és azután csak még negyed órát kell szaladjunk a hó fölött.

Ez igen szép terv vala Janesibától, de a sors másképpen végezte el. A hollók szomorú káromgása egyszerre körülvette őket minden oldalról.

— Velünk szemben is jönnek a farkasok! — sóhajtott föl Janesibá, amint fölpillantott a hollókra. — Ne hagyj el Jézusom!!

Sietve kapott nagy ezizmája szárához s valami hosszukás rudat vont elő. Majd vitorláját szabadon csak nyakára akasztva engedé és kovájával tüzet esiholt s néhány másodperez múlva fojtó, bűdös füstöt kergetett előttük a nyargaló szél.

Egy-egy ilyen fáklya szerű füstölő rudat adott a két urfinak is azzal az utasítással, hogy egymástól elszéledve, egy sorban haladjanak, mert ha libasorban mennek, az elől szaladót megfojtja a füst.

Azután más-más rudakat szedett elő a vén góbé nagy esizmaszáraiból, melyeket szintén meggyújtva,

— beleszurt a hóba s így nemsokára füst közé kerültek, mert a leszurva elmaradt fáklyák hátulról terjesztettek nehéz szagot, a kezökben levők füstjét előrevitte a szélvész.

Ebből a nagy füstölésből aztán az lett, hogy a szembe jövő farkasok serege kiállott előlük, de oldalról támadtak minden erejükből.

A következő pillanatban megkezdődött a harc. Mint legelső, az ordasok legbátrabbja szökött rá az öreg góbéra. Janesibá habár előre látta, — még sem lőtt volna reá, hanem hideg közönnyel várta be a rohamot.

— Janesibá! Janesibá! — kiáltának rémesen az urfiak.

Az öreg még visszafordult, mert pár lépéssel előbb haladt — s nyugodtan székelgőbésan intett, hogy hagyják mulatni a vitézkedő támadót.

Gyönyörű példánya vala a farkasoknak, egy a legnagyobbak közül. Allkapezeit fölnyitva, megcsattogtatta éles fogait, mintha jó előre meg akarná mutatni nagy erejét. Még egy ugrás és a vállán termett Palkó Janesinak.

Az urfiak azt hívék, hogy most mindjárt nyakát fogja kiszakítani, pedig rosszul számították ezt Palkó Janesiről a híres góbéról! Még sem rázkódott a nagy állat ugrásától, — a más pillanatban pedig sok sebéttől vérezve lebukott válláról a farkas.

A bundákat borító tölcéserek hegyei törhegyesre a legjobb aczélból készültek és lehető legélesebbre lettek fenne, köszörülve; úgy annyira, hogy a sebesen fölugró farkas maga-magát ölte meg, a mint reászökött.

Lenézó mosolyal pillantott vissza Janesibá az első áldozatra. Hiszen, ha mindenikkel ily könnyen végezhetek volna?! De az első áldozat nyomában nyolez, tiz rohant reájuk egyszerre, s megkezdődött a harc életre-halálra.

Fejeik felett fekete holló-sereg ijesztő károgása töltötte be a levegőt, körülöttük az éhes farkasok száza vonítottak rémesen, a szélvész tombolt, söpörte a vakító fehér havat: a két ifju elborzadt...

Majd eldobták füstölgő fáklyájukat, miként Janesibá tevő, — s fegyvert vettek a kézbe. A vitorla nyelét sem tarthatták tovább, hanem az csak a nyakukba akasztott kötélnél fogva vonták őket tovább kegyetlenül, hogy már-már alig bírták tartani a nagy huzást.

Legnagyobb vala a támadás az előre haladt Janesi bánál úgy, hogy bundájának aczeltüskés ujaival nem egyszer sujtott le a támadók körül, melyek párosával ugrottak reá oldalról is. A fegyvereknek nemsokára hasznát kezdték venni, mert a füstölők eldobása után nyomban megjelentek az elől támadók, s ezek sokkal veszedelmesebbek valának a hátulról fáradtan érkezőknél.

Megroppantak a fegyverek. Minden lövés jól lett irányítva, kevés golyót pazaroltak el hiába, de ez mitsem használt, ha négy-öt elesett, — husz állott elő helyettük vigyorgatva éles fogaikat.

A helyzet igen komoly és aggasztó fordulatot vett egyszerre. A gyors rohanás is kétségbeejtő vala, mert könnyen lebukhatni a hóba, hol a sebes esés következtében mélyen elmerült volna a szép puha szemfedél alá. Janesibá ezért a vitorla ernyők felének bevonását vezényelte. De hogyan?... Hátulról szüntelen lökéseknek van kitéve mindenik, oldalról szinte nem hiányzik a roham, nincs pillanat szünetje a harcoknak. S bár sérülést nem szenvedtek, — ami

bátorította is ifjainkat, — a vitorla felének levonása mégis lehetetlennek látszott.

Az ordasok mind vakmerőbbek, vérszomjasabbak lettek perezenként. Sebesültjeiket gyorsan fölfalták és folytatták az üldözést. (Folyt. köv.)

Vénasszonynak az eső se árt.

Adta vén szipirtókjai
Nem lehet tőlük dolgozni.
Egész falu ügyét-baját,
Ablakom alatt pletykálják.

Majd kifogok én rajtatok!
— Egy kancsó vizet ragadok.
De ki a pletykát hadarja
Még az eső sem zavarja.

Képünkhöz.

Egy csésze tea. A párolgó teát találja fel kelet karsu aszonya vendégének. Pajzán mosolylyal libben befelé, nyilván arra gondol, hogy a kedves vendéget mennyire fölvidámitja majd a párolgó illatos ital. Lehet ugyan bár, hogy nem is vendégnek készült az ital, hanem férjem uramnak, mert mai képünkön csak a teát vivő hölgy alakja látható.

Betűrejtvény.

D. F. G. K. L. N. O. Ó. Ő. R. S. U.

Ezek ugy irandók össze, hogy egy érdekes regény címét adja.

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1903. márczius hó 15.

A „Független Ujság” 8. számában közölt talány megfejtése

»Tóhát.«

Helyesen fejtették meg: Zsengellér Kálmán, Brunner András, Lenner Imre, László Endre, Hódi Juliska, B. Szabó Sándor, Dér Ignác, Krasznay Mihály, Hirth János, Balázs János.

A sorshuzásnál Hódi Juliska (Kutvölgy) neve jött ki elsőnek, kinek a kitézett jutalomdíj gyanánt Péterty Tamás „Kis-Székelypusztulása” című regénykötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Tatár János urnak. Az oltvány megrendelésével a legóvatosabban járjon el, a szokvány minőséget kösse ki s akkor nyugodtan lehet azok jósága felől. Amyira a kérdéses czéget nem ismerjük, hogy arról biztos véleményt mondhatnánk. — **Gyöke Gergely** urnak. 1 koronáért kaphatja az utmutatást a szőlőmivelésre a földmivelési miniszterium VIII. ügyosztályából. — **Czakó István** urnak. A legény apja nem marasztalható el, ellenben, ha a legénynek van vagyona, az igen.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1903. márczius 7-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) **Buza** 08:20—08:80 **K. Ross** 6:20 **K-tól** 6:25 **K-ig.** **Árpa** 12:20 **K-tól** 12:30 **K-ig,** jobb minőségű 12:40 **K-tól** 12:60 **K-ig.** **Zab** 12:40 **K,** **Tengeri** 7:80 **K.** **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27:80	27:20	26:30	25:80	25:20	24:80	23:20	21:90	12:50

Buzakorpa finom 9 00 **K,** durva 9:40 **K.**

Egyéb magvak: *mák* 25—31 **K** 1 q., *bab* fehér nagyszemű 18—42 **K,** aprószemű 24—36 **K,** tarka 20—22:00 **K,** *lencse* 28—48 **K,** *sorsó* héjas 28—38 **K,** *lóhere* 46—58 **K,** *lucerna* 64—76 **K.** **Daltaczim** 26:00—28:50 **K.**

Takarmanyvásár. Réti széna 540—670 fillér, muhar 580—640 fillér, zsupszalma 230—250 fillér, alomszalma 260—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 35—46 **K.**

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 **kg.** nehéz 120—128 fillér, 260—280 **kg.-mos** 119—126 fillér, öreg 300 **kg.-on** tuli 115—123 fillér, szerb 111—122 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: **Hizott magyar ökör** jobb minőségű 70—74—, középminőségű 62—69—, alárendelt minőségű magyar ökör 52—60—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 50—66:00, magyar tehén középminőségű 48—52:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 50:00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—68—, kivitel —, középminőségű 34—40—, szerbiai bika 46—68—, szerbiai bivaly 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban élő borjú 80—108 **K.**

Budapesti központi vásárcsarnok arai.

Baromfivásár. Tyuk páronkint 2:40—3:80 **K,** csirke 1:60—1:80 **K,** kappan hizott 3:50 **K.—8:10 K.** Rucza 2:80—4:80 **K.** Lud sovány 4—8 **K.** Pulyka sovány 5:40—6:00 **K.**

Tojás alföldi 68—70 **K,** erdélyi 66—68 **K,** ládánként. Tea. tojás 100 drb 8:40—9:80 **K.**

Tejtermékek. Teavaj 2 00—2:20, tejföl 64—76 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:80 **K,** tehénturó 20—32 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés **K.** 0:00—0:00 1 q 16:00—18:00 **Petrezselyem** 100 kötés 00—0:00, 1 q 14—18—, zeller 100 drb 1:00—1:60, karalábé 1:40—2:00, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6:00 q 6:00—20:60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb. 1:60—2:00, fehérrépa, fejeskáposzta 30:00—32:00—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 1.00—1:60, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 50:00—5:80. sárga 5:80—5:60.

A legjobb, legmegbízhatóbb,

gazdasági, kertivetemény és virágmagvak
szerezhetők be (a volt Nöthling-féle 23 év
óta fennállott) most

GOMBÁS JENŐ

ujjonnan berendezett elsőrangú magkereskedésében.

BUDAPESTEN, Kálvin-tér 9. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: ———

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzélküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmiszer-cikknek bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.
Sertésbizományi osztály: A ferenczvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

A 17663. számú

— **“Fejőkészülék”** —

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg a szabadalmat eladja vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítás nyerhető:

MELLER ERNŐ hites szabad. ügyvivő
irodájában, **BUDAPESTEN, VII. ker.,**

— **Erzsébet-körut 13. szám.** —

Magyar tenyészbika eladás.

Gróf Draskovich Iván
úr baranya-sellyei uradalma
erzsébeti kerületében lévő régi
hirneves, tiszta magyar fajta
magyar alföldi jellegű törzs-
gulya tenyészetéből

2 darab 3 éves és 12 darab 2 éves tenyészbika eladó.

Ezen tenyészet az 1900. évi pécsi tenyészállat-
vásáron díszokmánynyal, az 1901. évi budapesti
XVIII. tenyészállatvásáron az I-ső és II-dik, ösz-
szesen 600 korona bikadíjjal s a múlt évi pozsonyi
mezőgazdasági kiállításon kiállítási díszokmánynyal
lett kitüntetve.

Az eladást **MÁTTYUS SAMU** uradalmi
kasznár eszközli **ERZSÉBET-PUSZTÁN**
u. p. **Baranya-Sellye**, sürgöny- és vasutállo-
más **Sztára-Zaláta**, a Baranya-Szent-Lőrincz-
Nasiezi helyi érdekű vasutvonalon.

— 1901. évi forgalom 26,000 bál. —
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen
július és szeptember hónapokban tartatnak meg

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bajtájékoztatókat
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánljatnak:

Locomobil és gözcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhera-cseplők, tisztító-rosták,
konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsológok, darálók,
őrítő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Az összes

gazdasági magvak
valamint a világhírű erfurti
kerti magvak

legjobb minőségben,

legolcsóbban beszerezhetők:

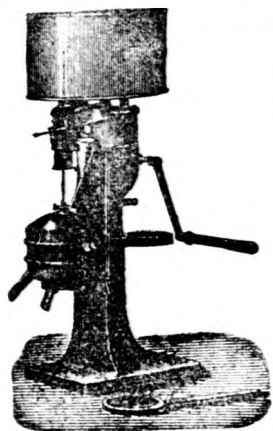
Radwaner J. L.

magkereskedésében

Budapest, V. ker.,
Nádor-utca 8. sz.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS
BÉRMENTVE.

V V A POZSONYI II. MEZŐGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON V V
DISZOKLEVEL legnagyobb kitüntetés.

„SIEGENA“
 név alatt kerül ezentúl for-
 galomba a **„MÉLOTTE“**
 rendszerű jelenleg legjobb és
 legolcsóbb

**tej-
 fölözőgép**
 (Magy. szabad. 20232. sz.)

mely
 a következő előnyökkel bír:
 Legtartósabb szerkezet!
 Legnagyobb munkabírás!
 Legkönnyebb hajtás!
 Legtökéletesebb fölözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

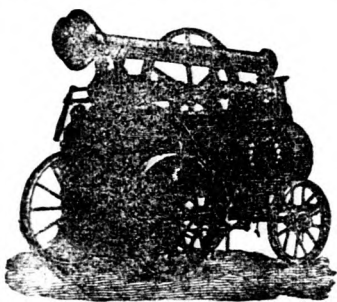
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejjgazdasági
 gépek.

A magyar kir. állam-
 vasutak gépgyára gazd.
 gépeinek eladása.

Használt és jól javított
 gőzcseplőkészletek.
 Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bór-
 mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
 ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
 és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva
 volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők köz-
 vetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban kész-
 séggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator
 Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtételek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
 eddig több mint 500 első
 díjat nyertek. — Évi gyártás
 körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
 typia, fametszet stb. utján. Terképek, terve-
 zetek, alaprajzok photolithografialag leg-
 szebben, legolcsóbban sokszorosítottaknak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltnék.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta
 káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót
 szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli
 tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
 továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98—99%) elismert kítőnő minő-
 ségben szállít a

„Hungária“ műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
 részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.